

vil erindres, at det sidste Lovforslag om Afløsning af Tiende, som vi have haft til Behandling her i Tinget, var det af Skattekommissionen fremsatte Lovforslag. Der var ikke — i hvert Fald teoretisk talt — i den Grad Tale om tvungen Afløsning; der kunde kun blive Afløsning paa Børgering af en af Parterne, enten Tiendejerne eller Tiendeyderne, og der var ikke noget i Vejen for, at Tienden kunde vedblive at eksistere, saa længe det skulde være. Hvis begge Parter nemlig vare enige om at lade den bestaa, vedblev den at bestaa. Efter det her foreliggende Lovforslag skulle alle Tiender ud af Verden, og det anser jeg for at være en Fordel, men skal i øvrigt ikke komme ind paa den Side af Sagen. Jeg skylder maaske at gøre opmærksom paa, at dette, at det er en virkelig tvungen Afløsning, i nogen Grad maa bestemme vor Stilling til Afløsningssummens Størrelse, det vil sige det Antal Gange den aarlige Ydelse, som skal regnes for at være Kapitalværdien af Tienden. Men jeg skal, som sagt, i øvrigt ikke komme ind paa, hvad der kan tale til Forsvar for den tvungne Afløsning eller den Afløsningssum, vi tidligere have vedtaget her i Tinget.

Det andet ny Spørgsmaal, der foreligger i Lovforslaget, er Spørgsmaalet om Afløsning ved en saakaldt Tiendebank. Selve denne Ordning har for det første denne store Fordel, at saa godt som alle Tiender kunne afløses samtidig — det er en stor Fordel navnlig for Tiendeyderne, men det turde ogsaa være nogen Fordel for Tiendejernens Vedkommende —, saa alene af den Grund tror jeg, det er et meget anbefalelsesværdigt Forslag. Det samme kunde ganske vist opnaas, hvis man gik til at optage saa stort et Statslaan som det, der vilde blive Tale om, naar samtlige de Summer skulde udbetales, som blive Kapitalværdien af samtlige Tiender. Jeg skal ikke nægte, at jeg fremdeles er meget betænkelig ved at gaa til at optage et saadant stort Statslaan, selv de Fordele medregnede, som der bevislig vilde være derved, forudsat at Staten kunde optage Laanet paa gunstige Betingelser. Og enten nu denne min Opfattelse har større eller mindre Tilslutning — det skal jeg slet ikke sige noget om — er det saaledes i Lovforslaget, at, enten man har den ene eller den anden Opfattelse, enten man holder paa, at det vil være bedst, at Statskassen optager et saadant Laan, eller at Afløsningen foregaar ved en Tiendebank, vil det kunne ske Fyldest, alt eftersom

Konjunkturerne paa Pengemarkedet maa anses for at gøre det ene eller det andet tilraadeligt, idet der er givet en Bemyndigelse for Finansministeren til paa hvilket som helst Tidspunkt at optage det Laan, som er nødvendigt for at faa de paa dette Tidspunkt tilbageværende Tiendeobligationer ud af Verden. Jeg skal, som sagt, ikke komme nærmere ind paa dette. Selve Ordningen med Tiendebanken er, jeg kunde fristes til at sige: genial, og jeg tror ogsaa, at Resultatet skal vise, at det er en meget heldig Form for Afløsningen.

Af Enkelthederne i Lovforslaget har jeg ikke Lyst til at komme ind paa mange. Der er blot to Ting, jeg kortelig vil omtale. Den ene er Spørgsmaalet om det Antal Gange, hvormed den aarlige Ydelse skal kapitaliseres. Jeg gør der opmærksom paa, at Lovforslaget ikke i nogen væsentlig Grad afviger fra, hvad der alt tidligere er vedtaget her. Vi have tidligere vedtaget 24 Gange den aarlige Ydelse, og dermed bortfaldt Skatten. Det førte med sig, at for de Tiender, hvorpaa der ingen Skattepligt hvilede, vilde Afløsningssummen blive disse 24 Gange, men for dem, der vare forpligtede til at svare Skat eller andre Realbyrder, vilde Afløsningssummen blive 25 Gange, maaske lidt under, maaske lidt over, eftersom Realbyrden svarede til en Gang den aarlige Ydelse eller ikke, saa jeg gaar ikke ud fra, at dette, at der nu er foreslaaet 25 Gange i Modsætning til tidligere, skulde volde nogen større Vanskelighed. Jeg tror, at det maa indrømmes fra alle Sider, at navnlig for Præstetiendens Vedkommende vil det have sin Vanskelighed at komme bort fra de 25 Gange. Jeg indrømmer, at det for en Del, maaske for en hel Del af Smaatienderne, kan siges at være for meget, fordi der med Optræningen af disse Smaatiender er forbundet ikke ringe Ulejlighed. Jeg nævner det i saa Henseende vistnok ikke saa meget ukendte Forhold, at saadanne Smaatiender, Smaaredsler og hvad de nu hedde, ere bortforpantede temmelig sikkert for meget smaa Summer, fordi den Mand, der skal have dem, først har stor Ulejlighed med at regne ud, hvor meget han skal have af hver enkelt, og det kan være meget faa Øre, og saa maa han gaa rundt og kræve dem op hos hver enkelt, ellers faar han dem ikke. Det er klart, at i saadanne Tilfælde er det 25-dobbelte en stor Afløsningssum. Jeg nævner den Tanke, om der ikke her kan gøres et Skel, saa at der fra Afløsningssummen blev draget de Omkost-